

پارامترهای زیستی *Bracon hebetor* (Hymenoptera: Braconidae) پارازیتوئید *Ephestia kuehniella* (Lepidoptera: Pyralidae) تأثیر رژیم غذایی میزبان

هاجر فعال محمدعلی و پرویز شیشه‌بر

گروه گیاه‌پزشکی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه شهید چمران، اهواز، ایران.

* پست الکترونیکی نویسنده مسئول مکاتبه: hajar.faal@gmail.com

دریافت: ۱۴ بهمن ۱۳۹۱؛ پذیرش: ۱۴ مرداد ۱۳۹۲

چکیده: تأثیر رژیم‌های مختلف غذایی میزبان *Ephestia kuehniella* (Zeller) روی دوره پیش از بلوغ، پارامترهای تولیدمثلی و جدول زندگی *Bracon hebetor* (Say) در شرایط آزمایشگاهی (1 ± 26 درجه سلسیوس، رطوبت نسبی $5 \pm 65\%$ و دوره نوری ۱۶: ۸ تاریکی ساعت) ارزیابی شد. از رژیم‌های غذایی آرد برنج، آرد جو، آرد ذرت و آرد گندم استفاده گردید. طول دوره رشدی از مرحله تخم تا حشره کامل در نسل اول و دوم از ۹/۶۷ تا ۱۲/۰۹ روز بود و درصد بقا مراحل نابالغ در نسل اول و دوم از ۲۷ تا ۶۳ درصد متغیر بود. صرف‌نظر از نوع رژیم غذایی، نسبت جنسی (ماده/کل) بین ۵۷/۸۳-۴۷/۳۳ درصد مشاهده شد. بیشترین مقدار تولیدمثل زنبور *B. hebetor* در نسل اول و دوم روی میزبان با رژیم غذایی جو و برنج مشاهده گردید. پارامترهای جدول زندگی براساس نوع رژیم غذایی میزبان اختلاف معنی‌داری با یکدیگر داشتند. در نسل دوم، زنبورهای *B. hebetor* پرورش یافته روی لاروهای تغذیه کرده روی آرد برنج بیشترین نرخ خالص تولید مثل ($R_0=1.06/1.3$) و بیشترین نرخ افزایش رشد جمعیت ($r_m = 0.269$) را نشان دادند. تجزیه و تحلیل جدول زندگی براساس رژیم غذایی نشان داد که برنج بهترین رژیم غذایی برای پرورش زنبور پارازیتوئید بود. نتایج این تحقیق در بهبود پرورش انبوه زنبور پارازیتوئید *B. hebetor* برای کنترل پروانه‌های آفت قابل استفاده است.

واژگان کلیدی: *Bracon hebetor*، رژیم غذایی میزبان، دوره رشدی، تولیدمثل، پارامترهای جدول زندگی